

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2451/2567

นาง ม.โจทก์ นาย จ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 650, ป.วิ.พ. มาตรา 127, ป.วิ.พ. มาตรา 84/1, ป.พ.พ. มาตรา 733, ป.วิ.พ. มาตรา 94, ป.วิ.พ. มาตรา 142

ย่อ / หลักกฎหมาย

หนังสือสัญญาจำนองที่ดินมีข้อความว่า ถ้อยสัญญาจำนองนี้เป็นหลักฐานการกู้ยืมเงินด้วยและ
ผู้จำนองได้รับเงินเป็นการเสร็จแล้ว แม้การกู้ยืมเงินเข้าลักษณะเป็นการยืมใช้สลับเปลี่ยนที่ย่อม
บริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบทรัพย์สินที่ยืมตาม ป.พ.พ. มาตรา 650 วรรคสอง แต่หนังสือสัญญาจำนอง
ที่ดินเป็นเอกสารมหาชน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้นให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริงและ
ถูกต้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา 127 โจทก์ย่อมได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานนั้น เมื่อจำเลยเป็นฝ่าย
กล่าวอ้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ถึงความไม่บริบูรณ์ของการกู้ยืมเงินตามที่ปรากฏอยู่ในเอกสารขึ้นต่อผู้
โจทก์ จำเลยซึ่งเป็นฝ่ายกล่าวอ้างจึงมีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงถึงความไม่บริบูรณ์ของการกู้ยืม
เงินเพื่อสนับสนุนคำให้การของตน ไม่ใช่ภาระการพิสูจน์ของฝ่ายโจทก์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 84/1
การที่โจทก์ไม่นำสืบหลักฐานการจ่ายเงินกู้ยืมให้แก่จำเลย จึงหาเป็นเหตุผลเพียงพอถึงกับจะทำให้
ฟังว่าการกู้ยืมเงินไม่บริบูรณ์ไม่ โจทก์มีคำขอในส่วนของการบังคับจำนองว่า หากจำเลยไม่ชำระหนี้
ให้ยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินจำนอง รวมตลอดทั้งยึดและอายัดทรัพย์สินอื่นของ
จำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน โดยสัญญาจำนองที่ดินไม่มี
ข้อตกลงว่า หากมีการบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินจำนองแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ ลูกหนี้ผู้จำนองยัง
จะต้องรับผิดชอบชำระหนี้ที่ยังขาดจำนวนอยู่จนครบถ้วน กรณีจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่ง ป.พ.พ.
มาตรา 733 ที่ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินที่ยังขาดจำนวนอยู่ โจทก์จึงไม่อาจมีคำขอให้ยึดทรัพย์สิน
อื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วนได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 6,488,800 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 8 ต่อปี นับ
ถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากไม่ชำระให้ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 5144
และ 5145 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง รวมตลอดทั้งยึดและอายัดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออก
ขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้น
พิพากษาว่า ให้จำเลยชำระเงิน 6,488,800 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 8 ต่อปี ของต้นเงิน
5,000,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 10 มิถุนายน 2565) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ
แก่โจทก์ หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนให้ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 5144 และ 5145 ออก
ขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลย
ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทน
โจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ จำเลยอุทธรณ์
ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา โดย
ได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่มีได้โต้เถียงกันในชั้นนี้ฟังได้ว่า เมื่อวันที่
21 กันยายน 2561 จำเลยมอบอำนาจให้นายพรชัย ทำสัญญาและจดทะเบียนจำนองที่ดินโฉนด

เลขที่ 5144 และ 5145 พร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อเป็นประกันหนี้ไว้แก่โจทก์ ก่อนฟ้องโจทก์มีจดหมายบอกกล่าวให้จำเลยชำระหนี้จำนองภายในเวลาอันควรแล้ว แต่จำเลยเพิกเฉย มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลย ว่า จำเลยกู้ยืมเงินโจทก์ตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า โจทก์นำสืบว่า เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2561 จำเลยกู้ยืมเงินโจทก์ 5,000,000 บาท และได้รับเงินไปเรียบร้อยแล้ว โจทก์มีหนังสือสัญญาจำนองที่ดิน สนับสนุน โดยในสัญญาข้อ 1 มีข้อความชัดว่า ผู้จำนอง (จำเลย) ตกลงจำนองที่ดินแปลงที่กล่าวข้างบนทั้งแปลงแก่ผู้รับจำนอง (โจทก์) เพื่อเป็นประกันหนี้การกู้ยืมเงินซึ่งผู้จำนองได้กู้ยืมไปจากผู้รับจำนองและถือสัญญาจำนองนี้เป็นหลักฐานการกู้ยืมเงินด้วย เป็นจำนวนเงิน 5,000,000 บาท โดยให้ดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปี และตกลงนำส่งดอกเบี้ยปีละครั้งเสมอไป และยังระบุในข้อ 3 ว่า ผู้จำนองได้รับเงินเป็นการเสร็จแล้ว แม้การกู้ยืมเงินเข้าลักษณะเป็นการยืมใช้สลับเปลี่ยนที่ย่อมบริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบทรัพย์สินที่ยืมตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 650 วรรคสอง จึงไม่เป็นการตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะกล่าวอ้างและนำพยานบุคคลมาสืบประกอบข้ออ้างว่าพยานเอกสารที่แสดงนั้นเป็นเอกสารปลอมหรือไม่ถูกต้องทั้งหมด หรือแต่บางส่วน หรือสัญญาหรือหน้อยอย่างอื่นที่ระบุในเอกสารนั้นไม่สมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 94 วรรคท้าย ก็ตาม แต่หนังสือสัญญาจำนองที่ดินเป็นเอกสารมหาชนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้น ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 127 โจทก์ย่อมได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานนั้น เมื่อจำเลยเป็นฝ่ายกล่าวอ้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ถึงความไม่บริบูรณ์ของการกู้ยืมเงินตามที่ปรากฏอยู่ในเอกสารขึ้นต่อสู่โจทก์ จำเลยซึ่งเป็นฝ่ายกล่าวอ้างจึงมีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงถึงความไม่บริบูรณ์ของการกู้ยืมเงินเพื่อสนับสนุนคำให้การของตน ไม่ใช่ภาระการพิสูจน์ของฝ่ายโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84/1 การที่โจทก์ไม่นำสืบหลักฐานการจ่ายเงินกู้ยืมให้แก่จำเลย จึงหาเป็นเหตุผลเพียงพอถึงกับจะทำให้ฟังว่าการกู้ยืมเงินไม่บริบูรณ์ไม่ ที่จำเลยนำสืบโดยจำเลยเบิกความว่า จำเลยประกอบอาชีพเปิดร้านขายยางรถยนต์ โจทก์เป็นเจ้าของกิจการขายส่งยางรถยนต์ให้แก่ร้านค้าทั่วไป จำเลยจำนองที่ดินทั้งสองแปลงเพื่อประกันหนี้สินค้ายางรถยนต์ในอนาคต เป็นเพียงคำกล่าวอ้างลอย ๆ โดยไม่มีเอกสารหรือหลักฐานใดมาอ้างอิงสนับสนุนเลย ก็ยังเป็นเรื่องไม่สมเหตุสมผลอย่างยิ่งที่จำเลยจะยอมนำทรัพย์สินของตนไปผูกพันในหนี้ที่ไม่มีอยู่จริงทั้งในขณะที่ทำสัญญาจำนองและในอนาคตเช่นนั้น ที่จำเลยเบิกความอีกว่า ภายหลังจดทะเบียนจำนองจำเลยไม่เคยทำนิติกรรมส่งซื้อยางรถยนต์จากโจทก์ ก็ดูย้อนแย้งขัดกันกับเหตุผลหลักที่ทำให้จำเลยต้องยอมนำที่ดินไปจดทะเบียนจำนองเพื่อประกันหนี้ไว้แก่โจทก์ จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังหักล้างความบริบูรณ์ของการกู้ยืมเงินตามที่ระบุไว้ในหนังสือสัญญาจำนองที่ดินได้ พยานหลักฐานของโจทก์มีน้ำหนักดีกว่า ฟังได้ว่าจำเลยกู้ยืมเงินโจทก์ 5,000,000 บาท และได้รับเงินไปเรียบร้อยแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษาให้จำเลยชำระหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ตามฟ้องนั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น อนึ่ง ที่โจทก์มีคำขอในส่วนของการบังคับจำนองว่า หากจำเลยไม่ชำระหนี้ให้ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 5144 และ 5145 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง อันเป็นทรัพย์สินจำนอง รวมตลอดทั้งยึดและอายัดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน โดยสัญญาจำนองที่ดินไม่มีข้อตกลงว่า หากมีการบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินจำนองแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ ลูกหนี้ผู้จำนองยังจะต้องรับผิดชอบชำระหนี้ที่ยังขาดจำนวนอยู่จนครบถ้วน กรณีจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 733 ที่ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินที่ยังขาดจำนวนอยู่

โจทก์จึงไม่อาจมีคำขอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วนได้ ที่ศาลล่างทั้งสองบังคับให้ตามคำขอของโจทก์ส่วนนี้นั้นเป็นการไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกายกขึ้นอ้างและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5)

ประกอบมาตรา 246 และ มาตรา 252 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 2 ในส่วนที่บังคับว่า หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วนเสีย นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 2 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ปรีชา เชิดชู · ธวัชชัย รัตนเหลียม · อัจฉรา วรวิงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2451/2567>